

Sorag alamaty / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Sorag alamaty / hekaýa SORAG ALAMATY



Sebäbini bilemok. Aslynda bilyänem welin, ýeri bolýa-da. Şuńça ýaşamsoň nämäniň nämedigine düşünip bilerinmi, heý?!

"Ýum", "otur", "gepleme" we şuňa meňzeş buýruklardan bizar-peteňim çykyp, eýýäm birnäçe wagt bäri öz-özüm bilen geleşmegi özüme endik edinipdim. Ilkinji gezek öz-özüm bilen gürleşenimde gülkim tutdy. Özüme biraz teýeneli, gülküli sözleri aýdyp, oňa gülmäge başladym. Tas däli diýmänkäler goýbolsun edäýdim soñ. Gülere oýunam galmadı indi. Soňra has çynlakaý meseleler barada gürleşip başladym. Köp gürleşdim, gije diýmän-gündiz diýmän gürleşdim. Soraglar köpeldi. Ol soraglara jogap beribilmez hala geldim. Öz-özüme "bu çynlakaý meseleleri bir özüň gürleşmeklik aña zeper ýetirýär, üstesine soraglara-da jogap tapybilemok, başga biri bilen hem geleşmek gerek" diýdim. Özüm özümi goldady. Şonsuzam maňa henize čenli

özüm garşı bolmandy. Aslynda bu erbet ýagdaýam bolup biler. Munam gürleşmeli men entäk öz-özüm bilen.

Kellämde orun tutan we ornaşan ýerine kök urup, ymyklyja ýer alyp, ysgyndan gaçyran sowallarymy paýlaşmaga bir söhbetdeş tapmagym gerek. Gepime düşünermikä? "Şeýle-şeýle sowallar başymy iýip barýar, jogap tapamok, senden soraýyn welin sen tap" diýjek däl ýa bar ýükümi oňa ýükläp özüm ondan uzaklaşjagam däl. "Gel, şu sowallaryň jogabyny bileje gözläli. Kellämiň içinde bir ýylan gezmeleýär, acmadyk gapysy, sümülmédik deşigi galmadı. Öz zäherini seçelep-seçeläp gezip ýör beýnimde. Sendenem sowal edeýin, belki iki bolup belli bir jogap taparys-da, rahatlanaryn menem" diýjek.

Seretsem, köcämiziň ähli çagalary daşarda. Sebäbi jaýlaryň diwarlary örän insiz. Goh, dükürdi bolýamyşyn. Öýde oýnamaklyk köpleri bimaza edýär. Aslynda sesiň döremegi üçin ýöremekligem ýeterlik. Käte dem alsaňam ýetik. Bir gezek aşaky goňşymyz Neriman daýza dümewledi. Halynyň üstünde ýüzin ýatyp öý işlerimi işleyärdim. Her asgyranynda depderimiň gyrasyna bir çyzyk çyzdym. Depderim çyzyklardan doldy. Öý işim doly işlenmän galdy. Ertesi mugallym ol çyzyklaryň nämedigini sorady.

– Henizem matematikadan öý işleriňi depderiň gyrasyna çyzyk çyzyp, şolary sanap işleyärmىň?

– Ýok mugallym, olar Neriman daýzanyň asgyranlarynyň sany. Gürrün uzady. Mugallym poz diýensoň pozдум. Otur diýensoň oturdym. Mugallym sapagy düşündirmäge başlady. Köp wagtlap çyzyklaryň yzlaryna bakdym. Galamy ýöretmezden, hyýaly çyzgylary çyzdym, soňra bar çyzgylary iki uzyn çyzygyň üsti bilen birleşdirdim. Çyzyklar merdiwan boldy. Mekdebiň diwaryna merdiwany söyedim-de, gaçdym.

Serimdäki çynlakaý meseleleri gürleşmek üçin bir topar dostlarymyň arasyndan Wedaty saýladym. Wedat diwaryň üstünde oturyp birazdan başlajak futbol üçin topar düzjek bolýanlary synlayárdy. Futbol başlajak gümany ýok. Aslynda, tertipsiz bir "adam saýlama" urşuna tomaşa edilýär. Olara futbolyň geregi-de ýok. Soňunyň urşa ýazjagy anyk görnüp dur. Hemmeler bir salymdan uruşjak toparyna garanyňda has güýçli boljak bolýar. Futbol diýenimde nämäni göz öňüne tutanymy-da bilemok. Ýarym sagatlap adamlary saýlan toparlar ilkinji golda "siziňkiler has güýçlüdi" diýen söweše başlaýarlar. Her gezegem şol bir zat. Bu zatlara parhsyz garaýan akylyň eýesi bolanym üçin

olary geňem göremok.

Wedat jübisdäki düýnden galan çigitleri çigitleyärdi. Aýaklarynam hallanladýardy bir tarapdan. Çigit çigitlep, aýaklaryny hallanladyp otyr diýäýmeseň, göze görnüp duran bir aýratynlygy ýok. Tüýs meniň gözleyän adamym. Öz-özüme "bir adam ýatan çöpüň başyny galdyrman oturan bolsa, diňe pikirlenyändir" diýýärin.

Görsene, ýene öz-özüme! Özüm hiç haçanam akyllanasy ýok-la. Derrew baryp Wedatyň ýanynda oturdum. Salam-heligem etmedik. Sebäbi, biz biri-birimizi her günem görýärdik. Goni gürrüne başladym.

– Wedat, serimde birtopar soraglar gaýmalaşyp ýör, senden soraýyn welin, goý, olaryň köwsarlajak meýdany giňesin, ýogsa meň kelläm indi darlyk edip başlady. Bolmazmy?

Wedat yüzüme ciňnerildi.

– Nätdiň-aý?..

Ol agzy çigitlikä gepledı. Gowsy, çigit çigitlep bolýanca garaşaýyn. Maňa-da beren bolsa bileje çigtlärdik. Men onuň bilen kellämdäki sowallary paýlaşjak. Wedat menden çigididi gowy görýän eken. Men onuň çigidiniň gutarmagyna garaşýançam futbol başlady. Iki toparam örän namysjaň. Ilki başda topy depjek bolup jan edýän toparlar, soňra biri-biriniň aýaklaryna depmäge başladylar. Dükandan birnäçe aý öň alnan we iki hepde öňki oýnalan futboldan soň ýeli giden ýygyrtly rezine top diýýärler. Başda çyndanam muňa ynanyp, nyşana alyp depmäge başlan toplarynyň birden jadisy gaçýar we urgular aýaklara degmäge başlaýar. Säwlikde bir urgy topa degäýse gol boljak. Ynanýan.

Wedat jübüsündäki çigididi gutardı. Ol dodaklarynyň gyrasynda galan duzlary ýalap başlady. Howlugamok. Sebäbi aklymda birgiden soraglar bar eýýäm birnäçe wagt bări, o derejede köp pikirlenenim üçin öz-özüme soraglaram köpeldi. Köp wagtdan bări soralmaga garaşan uzyn sowal boldy. Sowal ýeke özi bir kellämiň içindäki ýumaga öwrüldi. Köcäň pişikleri şonuň üçin käte meni kowalaýarlaram. Serimiň içindäki ýumagy nähili görýän bolsalar, aklym bilen oýnamak isleýärler. Meňem şo-ol pişiklerden gaçyp ýörşüm. Soranlara "pişiklere allergiyám bar, olara degsem endamym gabarçak-gabarçak bolýar" diýýärin.

Men ikilench ýüzlendim.

– Wedat, dost, gel, sendenem soraýyn-la şo soraglary. Belki men gabardýandyrym. Mümkin ikimiz bir gezekde taparys şoňa

jogap? Wedat, hä diýäysene?!

– Go-ooooooooooooooooooooool!

Men Wedatyň agzyndan çykan "o" sesiniň ýigrimi ýedi sany bolanyny sanadym. Gol geçirilen topar "siz güýçlüdiňiz" diýen urşa başlady. Oýun başlany bări hemmeleriň biri-birini depmeginden ýaňa aýaklary gyzaransoň, söweşde başga dürli usullary ulanmaga başlaýarlar. Boýlary kelte bolup, urşuň içine goşulybilmeyänler uzakdan "köwüş atdy" usulyny ulanýarlar. Soňam köwsüni gözlemäge başlaýarlar. Köwsüniň her tarapyna arassa ýa hapa diýmezden ellän çaganyň aýagy hapalanaýmasyn diýen pikir bilen geň galyp egildim. Diwardan ýykyldym. Gatyarak egiläýipdirin öydýän. Wedat iki topary aralaşdymak üçin söweşiň ortasyna girdi. Bir tarapdanam "Bes ediň indi, bes ediň!" diýip gygyrýar. Öz-özüme "bu uruş uzak dowam edäýse, meniň sowalyma jogap almagym mümkün däl" diýdim. Menem girdim söweşiň ortasyna. Wedat ýaly gygyrmaga başladym:

– Bes ediň, bes ediň!

Bir ýumruk göni ýüzüme degdi. Sagyma-soluma garanjakladym. Ölcerip döksem, hakykatdanam tüýs ýerine düşdi. Jaýdar ýelmedi uran wagty. Çym-gyzyl boldum. Gözümiň öňüni görmedim. Gözümi birnäçe gezek ýumup açdym. Ýere ýazyldym. Galmagal kiparlanyna görä, iň agyr ýumrugsy men iýipdirin. Biri ýykylaýsa futbol togtaýar. Süpürgiç zyňşamzog-a, adam urýarys. Beýlekiler urşuň gutaranyna düşünýärler. Taýak iýeniň nähili bolanyny pikirlenýär. Agyrýar, waý, agyrýar. Özümi dürsäp, aýaga galxdym. Gözümiň öňündäki şekiller takyklasyp ugransoň, seretsem, Wedat ýumrugyny düwüp garaşyp dur. Ýüzünde "Ýalňışyp urdum, başga birine niýetläpdim welin, saňa nesip etdi, aý, ahyrsoň nesibäňdäkini alýaň, nesibeden gutulma ýok, näme diýseňem..." diýen alamat bardy. Gan beýníme urdy. Ýumrugymy düwdüm, süýem barmagymy galdyrdym-da Wedata bakdym:

– Wedat, bir zat sorasam bolýarmy?!.

Omar Jan JOŠKUN. Hekaýalar